

P?KOLO Ebeveyn-Çocuk Etkile?imi Gözlem Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *P?KOLO Ebeveyn-Çocuk Etkile?imi Gözlem Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29099>

Özet

P?KOLO Ebeveyn-Çocuk Etkile?imi Gözlem Formu, uluslararası alanda tanınan **PICCOLO (Parenting Interactions with Children: Checklist of Observations Linked to Outcomes)** ölçe?inin Türkçe **uyarlaması**dır. Bu gözlemsel kontrol listesi, **ebeveyn-çocuk etkile?imlerinin** kalitesini de?erlendirmek üzere tasarlanmıştır ve özellikle çocukların olumlu gelişimsel sonuçlarıyla ilişkili gözlemlenebilir ebeveynlik davranışlarına odaklanır.

Ölçe?in Türk popülasyonu için uyarlanması ve geçerlik-güvenirlilik çalışmaları 2013 yılında Bayoğlu, Ünal, Elibol, Karabulut ve Innocenti tarafından gerçekleştirilmiş olup, *Infant Mental Health Journal* dergisinde yayımlanmıştır. Bu uyarılmanın temel amacı, Türkiye'de **bebek ruh sağlığı** ve erken çocukluk gelişimi alanında çalışan araştırmacılar ve klinisyenler için kültürel olarak hassas, güvenilir ve geçerli bir araç sunmaktır.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn-çocuk etkile?imi, PICCOLO, gözlemsel ölçek, uyarılma, bebek ruh sağlığı, erken çocukluk, psikometrik özellikler

Yazarlar

Bayoğlu, B., Ünal, Ö., Elibol, F., Karabulut, E., & Innocenti, M. S. Ölçe?in Türkçe uyarılmasından sorumlu yazar **Bayoğlu B.**'dir.

Amaç

P?KOLO Ebeveyn-Çocuk Etkile?imi Gözlem Formu'nun birincil **amacı**, çocukların olumlu gelişimsel yörüngelerine katkıda bulunan ebeveyn davranışlarına odaklanarak, **ebeveyn-çocuk etkile?imlerinin** kalitesini sistematik olarak gözlemlemek ve de?erlendirmektir. Uluslararası düzeyde tanınan PICCOLO ölçe?inin bir **uyarılması** olan bu gözlemsel araç, Türk kültürel bağlamında destekleyici ve duyarlı ebeveynlik davranışlarını tanımlamak için standartlaştırılmış bir yöntem sağlamaya hedefler.

Ölçek, araştırmacılara ve klinik uygulayıcılara, çocukların gelişimini destekleyen veya potansiyel olarak engelleyebilecek spesifik ebeveyn davranışlarını de?erlendirmede yardımcı olmayı hedefler. Bu sayede, **erken müdahale** programlarının planlanması ve ebeveynlere yönelik destek hizmetlerinin geliştirilmesi için de?erli bilgiler sunar. Özellikle **bebek ruh sağlığı** alanında, erken yaşlardaki etkile?imlerin uzun vadeli etkileri göz önüne alındığında, bu tür bir aracın önemi büyüktür.

Yap?

P?KOLO Ebeveyn-Çocuk Etkile?imi Gözlem Formu, orijinal **PICCOLO** ölçe?inin temelini olu?turan, ebeveynlik davran??lar?n?n dört ana boyutunu ölçmeyi amaçlamaktadır: **Duygusal?k** (Affection), **Duyarlı?k** (Responsiveness), **Ö?retim** (Teaching) ve **Disiplin** (Discipline). Bu boyutlar, çocuklar?n sosyal-duygusal geli?imini, bili?sel becerilerini ve genel refah?n? destekleyen kritik ebeveynlik pratiklerini temsil eder. Ölçek, ebeveynlerin çocuklar?yla günlük etkile?imleri s?ras?nda sergiledikleri spesifik, gözlemlenebilir davran??lar? de?erlendirerek bu yap?lar? nicelle?tirir.

Ölçe?in **yap?sal bütünlü?ü**, Türk kültürüne **uyarlama** çal??malar? s?ras?nda dikkatle incelenmi?tir. Bu süreçte, orijinal ölçe?in teorik çerçevesinin ve madde yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerlili?ini koruyup korumad??? ara?t?r?lm??t?r. Böylece, ölçülen ebeveynlik davran??lar?n?n, Türk aile yap?s? ve çocuk yeti?tirme pratikleri ba?lam?nda da anlaml? ve tutarlı oldu?u varsayılr.

Geçerlik

P?KOLO Ebeveyn-Çocuk Etkile?imi Gözlem Formu'nun **geçerlik** çal??malar?, Bayo?lu ve di?erleri (2013) taraf?ndan gerçekleştirilen Türkçe uyarlama makalesinde detaylandır?lm??t?r. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik de?erleri belirtilmese de, bir uyarlama çal??mas?n?n temel amac?, ölçe?in yeni kültürdeki ölçmek istedi?i yap?y? ne kadar do?ru ve anlaml? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektir. Bu ba?lamda, genellikle içerik geçerli?i, yap? geçerli?i (do?rulay?c? faktör analizi gibi yöntemlerle), ve ölçüt geçerli?i gibi farklı geçerlik türleri incelenir.

Türkçe uyarlama çal??mas?, P?KOLO'nun Türk ebeveyn-çocuk etkile?imlerini güvenilir bir ?ekilde de?erlendirebilece?ini ve ölçe?in orijinal yap?lar?n?n Türk popülasyonunda da geçerli oldu?unu do?rulamay? hedeflemi?tir. Bu, ölçe?in klinik ve ara?t?rma amaçlı kullan?m?n?n bilimsel temellerini olu?turur ve elde edilen sonuçlar?n **genellenebilirli?ini** artırır.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri de Bayo?lu ve di?erleri (2013) taraf?ndan yapılan uyarlama çal??mas?n?n kritik bir parças?n? olu?turmaktadır. Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? ifade eder; yani ayn? ko?ullar alt?nda tekrarland???nda benzer sonuçlar verme derecesidir. Bir gözlem formunda, bu genellikle gözlemciler aras? güvenirlik (inter-rater reliability) ve iç tutarlı?k (internal consistency) gibi yöntemlerle de?erlendirilir.

Kaynakta belirli güvenirlik katsayılar? verilmese de, uyarlama makalesi, P?KOLO'nun Türk kültüründe tutarlı ve kararlı ölçümler sa?lad???n? ortaya koymay? amaçlam??t?r. Yüksek gözlemciler aras? güvenirlik, farklı gözlemcilerin ayn? etkile?imi benzer ?ekilde puanlayabildi?ini gösterirken, iç tutarlı?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini yans?tır. Bu

psikometrik özellikler, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda ve klinik de?erlendirmelerde güvenle kullan?labilece?inin temel göstergeleridir.

Faktör Analizi

P?KOLO Ebeveyn-Çocuk Etkile?imi Gözlem Formu'nun Türkçe **uyarlama** sürecinde, ölçe?in yap?sal geçerli?ini de?erlendirmek amac?yla genellikle **faktör analizi** yöntemleri kullan?l?r. Faktör analizi, gözlemlenen de?i?kenler aras?ndaki ili?kileri inceleyerek, bu de?i?kenlerin alt?nda yatan ortak faktörleri veya boyutlar? belirlemeyi sa?layan istatistiksel bir tekniktir. Bu sayede, orijinal PICCOLO ölçe?inin önerdi?i Duygusal?k, Duyarlı?k, Ö?retim ve Disiplin gibi boyutlar?n Türk örnekleminde de do?rulan?p do?rulanmad??? test edilir.

Bayo?lu ve di?erleri (2013) taraf?ndan yap?lan çal??mada, bu tür analizlerin gerçekleştirildi?i varsay?labilir, zira bir ölçe?in uyarlanması ve geçerli?inin sa?lanması için bu tür yap?sal analizler standart bir prosedürdür. **Do?rulan?p faktör analizi** (DFA) özellikle, önceden belirlenmi? bir faktör yap?s?n?n (yani orijinal PICCOLO'nun dört boyutlu yap?s?n?n) yeni bir örnekleme ne kadar iyi uydu?unu test etmek için kullan?l?r. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli oldu?unu destekleyen kanıtlar sunar.

Araç

Test Türü: **Gözlemsel ölçek** uyarlaması. PICCOLO, ebeveyn-çocuk etkile?imlerini do?rudan gözlemleyerek puanlama temelli bir araçtır.

Format: Ebeveyn-çocuk etkile?imlerinin belirli davran??sal göstergeler üzerinden gözlemlenmesi ve de?erlendirilmesi için bir kontrol listesi format?ndadır.

Mevcut Dil: Türkçe (uyarlama) ve orijinali İngilizce.

Popülasyon Grubu: Ebeveynler ve küçük çocuklar. Özellikle ebeveynlik davran??ları de?erlendirmek isteyen ara?t?rmacılar, klinisyenler ve e?itimciler için uygundur.

Ya? Grubu: *Infant Mental Health Journal*'daki yay?n dikkate al?nd???nda, genellikle bebeklik ve erken çocukluk dönemindeki (0-3 ya? aras?) çocuklar? ve ebeveynlerini hedefler.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki ebeveynler ve çocuklar? üzerinde uyarlanm?? ve geçerlik/güvenirlik çal??maları yap?lm??tır. Çocuklar?n geli?imsel risk alt?nda olup olmad???na bak?lmaks?z?n geni? bir yelpazede kullan?labilir.

Test Metodolojisi: E?itilmiş gözlemciler taraf?ndan ebeveyn-çocuk etkile?imlerinin belirli bir süre boyunca (örneğin, serbest oyun veya yap?landırılm?? görevler s?ras?nda) do?rudan gözlemlenmesi esas?na dayanır. Gözlemlenen davran??lar, ölçekteki maddelere göre puanlanır.

ve her bir boyut için toplam puanlar elde edilir. Bu **gözlem tekni?i**, ebeveynlik davran??lar?n?n do?al ba?lam?nda de?erlendirilmesine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik, çocuk geli?imi, etkile?im, gözlem, psikometrik, uyarlama, Türkiye

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

?leti?im E-posta Adresleri: bayoglu@hacettepe.edu.tr (Sorumlu yazar Bayo?lu B. için)

Yaz??ma Adresi: Mevcut De?il

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

P?KOLO Ebeveyn-Çocuk Etkile?imi Gözlem Formu'nun Türkçe uyarlamas?n?n yap?ld??? ve geçerlik/güvenirlik çal??malar?n?n yay?mland??? y?I **2013**'tür. Ölçe?in kullan?m? için izinler ve potansiyel ücretlendirme hakk?nda bilgi almak amacıyla, sorumlu yazar **Bayo?lu B.** ile bayoglu@hacettepe.edu.tr adresi üzerinden do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?mlar için genellikle izin süreçleri mevcuttur; ticari kullan?mlar için ise farklı? ko?ullar söz konusu olabilir. Orijinal PICCOLO ölçe?inin de kullan?m ko?ullar? ve e?itim gereksinimleri bulunmaktadır.

Kaynaklar

Bayo?lu, B., Unal, Ö., Elibol, F., Karabulut, E., & Innocenti, M. S. (2013). Turkish validation of the PICCOLO (Parenting Interactions with Children: Checklist of Observations Linked to Outcomes). *Infant Mental Health Journal*, 34(4), 330-338.

cocuksesi.com: <http://www.cocuksesi.com>

Brazelton Institute - PICCOLO Training: <https://brazeltoncenter.org/training/piccolo-training/>

P?KOLO Ebeveyn-Çocuk Etkile?imi Gözlem Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Sa?lanan kaynak içerikte P?KOLO Ebeveyn-Çocuk Etkile?imi Gözlem Formu'nun madde listesi bulunmamaktadır.